

Handläggare
Jens Westlund
Telefon: 08-50821150**Till**
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2025-10-23

Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter

Yttrande till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030 är en av sex handlingsplaner som tillhör Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna.

Handlingsplanen syftar till att stärka stadens arbete med att tillgodose de nationella minoriteterna och urfolket samernas rättigheter och riktar sig till samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Handlingsplanen sträcker sig till år 2030. Det övergripande målet men handlingsplanen är: *Staden säkerställer att nationella minoriteter och urfolket samerna har full tillgång till sina rättigheter.*

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samerna är också ett urfolk. De nationella minoriteterna och det samiska folket har särskilda rättigheter kopplat till bland annat språk och kultur samt delaktighet och inflytande i frågor som berör dem. Dessa rättigheter är fastställda både i svensk lag och i olika internationella överenskommelser.

Förvaltningen välkomnar att staden stärker arbetet att säkra nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter i en handlingsplan och att handlingsplanen därtill pekar ut en tydlig riktning i de fokusområden som ska stärka arbetet

Bakgrund

De nationella minoriteternas rättigheter följer av Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter och den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk som ger det offentliga ett särskilt ansvar att skydda de nationella minoriteternas språk och kultur samt möjliggöra delaktighet och inflytande i frågor som berör dem. FN har även antagit en deklaration om urfolks rättigheter som bland annat betonar urfolks rätt till självbestämmande.

Av Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna framgår att programmet ska fungera som paraply för sex tillhörande handlingsplaner, varav en ska behandla de nationella minoriteterna och urfolket samernas rättigheter.

Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030 ersätter Stockholms stads riktlinjer för arbetet med nationella minoriteters rättigheter. Handlingsplanen har nu skickats på remiss.

Ärendet

Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030 syftar till att stärka stadens arbete med att tillgodose de nationella minoriteterna och urfolket samernas rättigheter och riktar sig till samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Handlingsplanen sträcker sig till år 2030.

Det övergripande målet med handlingsplanen är: Staden säkerställer att nationella minoriteter och urfolket samerna har full tillgång till sina rättigheter. Handlingsplanen är kopplad till Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna (MR-programmet) och utgår från MR-programmets tre fokusområden:

- Kunskap och information
- Välfärd och service
- Delaktighet och inflytande.

Till varje fokusområde hör ett antal mål uppdelade i effektmål och resultatmål. Effektmålen beskriver den övergripande och långsiktiga förändring som eftersträvas. Resultatmålen är den direkta förändring som ska genomföras i stadens verksamheter. Målen avser att skapa en tydlig styrning och samtidigt en flexibilitet för nämnder och bolagsstyrelser att utifrån sina verksamhetsområden själva ta fram aktiviteter för att uppnå målen.

Handlingsplanen ersätter Stockholms stads riktlinjer för arbetet med nationella minoriteters rättigheter från 2018 som därmed upphör att gälla.

Nämnder och bolagsstyrelser ska i samband med ordinarie uppföljningsprocesser synliggöra resultat och utmaningar i arbetet med nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter. Stadsledningskontoret ska vartannat år göra en bedömning av stadens arbete med mänskliga rättigheter och denna ska sammanställas i en rapport till kommunfullmäktige.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för ekonomi och upphandling i samråd med avdelningen för funktionsnedsättning och socialpsykiatri, avdelningen för individ- och familjeomsorg samt avdelningarna för äldreomsorg och förskola. De fackliga organisationerna informeras i förvaltningsgruppen den 14 oktober 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen välkomnar att staden samlar sitt arbete för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter i en handlingsplan och att planen ger en tydlig riktning hur stadens nämnder och bolag ska arbeta för att säkerställa dessa rättigheter.

Förvaltningen ser positivt på att stadsledningskontoret avser att leda, samordna och följa upp det gemensamma uppdraget, enligt förvaltningen är det en förutsättning för att nämnderna och bolagen ska kunna utveckla sitt arbete.

Lee Orberson
stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Alexander Baena
avdelningschef
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Remissunderlag Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samers rättigheter.
2. Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samers rättigheter

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lee Orberson, stadsdelsdirektör	2025-10-06
Alexander Baena, avdelningschef	2025-10-06